

ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

АРХІТЕКТУРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

(повне найменування інституту, факультету)

АРХІТЕКТУРНОГО ПРОЄКТУВАННЯ ТА МІСТОБУДУВАННЯ

(повна назва кафедри)

Пояснювальна записка

до кваліфікаційної роботи

на тему Особливості формування культурно-етнографічних центрів Марокко.

Виконав: здобувач вищої освіти,
магістр

(ступінь вищої освіти)

спеціальності

191 «Архітектура та містобудування»

(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

освітньої програми

ОНП «Архітектура та містобудування»

(вид та назва ОП)

групи АРХ 21-3 МН

Енассірі Юссеф

(ім'я та прізвище студента)

Керівник Цимбалова Т.А

(ім'я та прізвище)

Рецензент _____

(ім'я та прізвище)

Оцінка: _____ / _____ / _____
(Національна шкала, кількість балів, оцінка ECTS) (підпис) (ім'я та прізвище секретаря ЕК)

Дніпро – 2023

**ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА
АРХІТЕКТУРИ**

Інститут, факультет _____ **архітектурний** _____
Кафедра _____ **Архітектурного проектування та містобудування** _____
Рівень вищої освіти _____ **магістр** _____
(шифр і назва)
Спеціальність _____ **191 «Архітектура та містобудування»** _____
(шифр і назва)
Освітня програма _____ **ОНП «Архітектура та містобудування»** _____
(вид та назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

_____ **Григорій НЕВГОМОННИЙ**
“ _____ ” _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
здобувачу вищої освіти

Енассірі Юссеф

(ім'я та прізвище студента)

1. Тема роботи _____ **Особливості формування культурно-етнографічних центрів Марокко.** _____

керівник роботи _____ **Цимбалова Т.А** _____,
(ім'я та прізвище, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від “**13**” **лютого** **2023** року № **45-КС**

2. Строк подання роботи до захисту _____

3. Вихідні дані до роботи _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Зміст.

Вступ	6
Глосарій	7
РОЗДІЛ 1: Комплексна оцінка факторів, що впливають на формування культурно-етнографічних центрів Марокко.	
1.1. Аналіз світової практики створення об'єктів, призначених для розвитку національної культури.....	11
1.2. Аналіз архітектурних традицій щодо будівництва центрів розвитку національної культури на території Марокко.....	18
1.3. Аналіз сучасного стану проектування культурно-етнографічних центрів у Марокко.....	24
<i>Висновки по розділу 1</i>	33
РОЗДІЛ 2: Теоретичні основи формування культурно-етнографічних центрів.	
2.1. Головні принципи розміщення культурно-етнографічних центрів у містобудівній структурі.....	34
2.2. Загальні об'ємно-планувальні характеристики проектування культурно-етнографічних центрів.....	39
2.3. Національні особливості архітектури культурно-етнографічних центрів у Марокко.....	44
<i>Висновки по розділу 2</i>	53
РОЗДІЛ 3: Моделі формування культурно-етнографічного центру.	
3.1. Містобудівний аналіз території для проектування культурно-етнографічного центру (на прикладі міста Хурібга).....	54
3.1.1. Схема транспортного руху.....	59
3.1.2. Схема пішохідного руху.....	59
3.1.3. Схема композиційно-просторового аналізу території щодо виявлення існуючих архітектурних акцентів і домінант.....	60

3.2. Концептуальна модель формотворення культурно-етнографічного центру на обраній території.....	61
3.3. Модель функціональної та планувальної організації культурно-етнографічного центру.....	62
3.4. Модель конструктивного устрою культурно-етнографічного центру.....	63
3.5. Модель організації генерального плану культурно-етнографічного центру.....	65
<i>Список літератури.....</i>	<i>66</i>

Вступ

Актуальність теми. У сучасних умовах Марокко збереження та популяризація історико-культурної спадщини мають велике соціально-економічне значення. Існуючі культурно-етнографічні центри становлять значну частку серед атрактивних об'єктів туристичного бізнесу у країні. Вивчення історії культурного розвитку Марокко сприяє духовному вихованню молоді країни, формуванню національної гідності.

Під час проведення наукового дослідження було виділенню окремі території у Марокко, що відрізняються: природно-ландшафтними особливостями; кількістю і цінністю історико-культурних об'єктів.

- **об'єкт дослідження** – культурно-етнографічний центр як функціонально-планувальний тип сучасної архітектури.
- **предмет дослідження** – архітектурно-планувальні особливості створення культурно-етнографічних центрів в умовах сучасного Марокко.
- **межі дослідження** - територія *Марокко*;
- **методика дослідження** базується на комплексному підході - застосуванні загально-наукових та прикладних методів дослідження: опрацюванні літературних джерел щодо сучасної практики створення культурно-етнографічних центрів у Марокко та за кордоном; проведенні натурних обстежень; експериментальному проєктному моделюванні).

Глосарій

Що таке спадщина?

Поняття спадщини з'явилося в дванадцятому столітті і походить від латинського слова «patrimonium», що означає спадок від батька. Але спочатку, пояснює Андре Кастель, ця ідея бере свій початок від християнської концепції спадщини, освяченої вірою та втіленої через поклоніння привілейованим об'єктам, які приймають форму священних писань, реліквій та ікон. спадщина,

Незалежно від того, матеріальне чи нематеріальне, шанування не уникне.

Веб-сайт Національного центру текстових і лексичних ресурсів [1] визначає термін спадщина як «набір активів або активів, зібраних і збережених для передачі нащадкам». Завдяки цьому визначенню ми помічаємо, що зв'язок між активами та філіями є безперервним. Терміни «успадкований», «збережений» і «переданий» відображають турботу про безперервність, яка виходить за межі окремих осіб або груп осіб через цілі покоління через процес передачі, який відповідає багатьом проблемам: історичним, політичним, культурним та цивілізований.

Концепція спадщини, як ми її уявляємо сьогодні, зазнала значної еволюції протягом століть. У середні віки, наприклад, забудоване середовище мало власну адміністрацію, а міське право було звичаєвим. Кожне просторове утворення мало своє законодавство.

Позначення всіх конструкцій чи оздоблення з'явилося лише в шістнадцятому столітті. Це було здійснено в 17-му та 18-му століттях, коли в Європі розпочалася справжня міська трансформація, зокрема через розробку правил для різних елементів, пов'язаних з містом: гігієна, безпека, розширення та використання матеріалів. У вісімнадцятому

столітті Європа зазнала багатьох перетворень Традиційні центри міст через схеми благоустрою. У цьому контексті оцінка спадщини та будівель зазнала зміни парадигми, зокрема через епоху Відродження, і насамперед у зв'язку з розвитком археологічних досліджень у світлі нового історико-філософського бачення минулого. Через цю призму він дивиться на пам'ятник

ціннішими і стають живим свідченням часу. [2]

Пізніше ця тенденція була підтверджена Афінською хартією [3], яка надає великого значення ідеї захисту історичної пам'ятки, перш ніж вона була переглянута та поглиблена під час Другої міжнародної конференції архітекторів та археологів. 25-31 1964 у Венеції, Італія. Таким чином, пам'ятник тепер не тільки розглядається під чисто фізичним кутом, але й набуває повної цінності з того, що він представляє культурно, історично та духовно.

Концепція спадщини продовжувала розвиватися разом із розвитком науки та техніки. У 1991 році ЮНЕСКО прийняла резолюції, які інтегрували цю ідею в глобальне планування, містобудування та стратегії місцевого розвитку. І вперше до його збереження та популяризації запрошуються групи з особливими інтересами. Для того, щоб обрамити цю роботу «пам'яті», ЮНЕСКО поступово розширила визначення спадщини, пристосувавши його до концепції культури, запропонованої нею.

Антропологи.

нематеріальна спадщина

За словами Бортолотто К'яри, [4] «зміст спадщини виходить за межі ідеї культурних об'єктів до концепції культурних процесів». [5]

Під час своєї 32-ї сесії, присвяченої охороні нематеріальної культурної спадщини, ЮНЕСКО дало таке визначення: «Нематеріальна культурна спадщина представляє насамперед практики, уявлення та форми вираження, а також знання та навички, якими володіють спільноти, групи

та в у деяких випадках особи як частину їхньої культурної спадщини». [6]

Таким чином, він включає усні традиції та вираження, мови як вектор, сценічні мистецтва, соціальні практики, ритуали та церемоніальні події, практичні знання, пов'язані з природою та всесвітом, і знання, пов'язані з традиційними ремеслами.

матеріальна спадщина

Він визначає конкретні та матеріальні рамки спадщини. Він включає культурні цінності (рухомі та нерухомі) та об'єкти, які виправдовують відмітні ознаки. Для нас це означає архітектурну спадщину, де ми знаходимо [7];

Пам'ятники: архітектурні твори, скульптури, монументальний живопис, предмети або споруди археологічного характеру, написи, печери та групи предметів, які мають виняткову універсальну цінність з історичної, художньої чи наукової точки зору.

Групи: групи ізольованих або об'єднаних структур, які мають виняткову цінність в історичному, художньому чи науковому плані через їхню архітектуру, єдність або включеність у ландшафт.

Об'єкти: людські роботи або спільні роботи людини та природи, а також території, включаючи археологічні об'єкти, які мають видатну універсальну цінність з історичної, естетичної, етнологічної чи антропологічної точки зору.

Етнографія - це суспільно-наукова практика, спрямована на польове вивчення культури та способу життя народів, громад, спільнот чи інших типів соціальних груп. Сьогодні він використовується в антропології, соціології чи менеджменті [8] залежно від того, чи стосується предмет дослідження більше різних культур людини, суспільства чи економіки та людських ресурсів. Слово етнографія складається з префікса «етнічний» (від грец. *ἔθνος* — народ, нація, етнічна група) і суфікса «графія» (від грец.

γράφειν — писати), що означає опис народів. У Росії, наприклад, легше говорять про «вивчення народів».

Етнографія передбачає польове дослідження, що складається з методів збору інформації, транскрипції та письмового спостереження, часто з періодом спостереження за учасниками - як це практикується в соціальній та культурній антропології. Етнографія як перший етап компіляції та опису має на меті записати відповідні людські факти для аналізу народу, спільноти чи спільноти, чи то з історичної (історичної) чи сучасної (сучасної) перспективи.

Термін «етнографія» вперше з'явився в 1767 році в книзі Йоганна Фрідріха Шойберліна (1732-1772) [9]. Було згадано, що стосується груп повідомлень. У 1839 році в Парижі було засновано етнологічне товариство.

Раніше обмежувались так званими «примітивними» популяціями [11], його область нарешті поширилася на всі види людських груп і всі види середовища. Після руху за незалежність колоніальних країн західна етнографія все більше і більше зверталася до своїх суспільств і соціальних груп.

Тож етнографія іноді може зосередитися на популяціях, походження яких дуже близьке досліднику (порушуючи нові проблеми Примітка). Це може бути велика соціальна група (наприклад, паризька буржуазія), користувачі закладу, група молодих людей, безхатченки, мандрівники в громадському транспорті, спільнота гіків або дослідників математики, а також спільнота Ашвар, яка знаходиться в Амазонка. Отже, можливості близької етнографії фактично так само необмежені, як і на так званому «чужому» терені.

Культурний центр (іноді його називають культурним комплексом) — це установа та місце, яке пропонує програму виступів, виставок, конференцій, а також соціальних і культурних заходів для місцевих жителів або відвідувачів. [12]

РОЗДІЛ 1: Комплексна оцінка факторів, що впливають формування культурно-етнографічних центрів Марокко.

1.1. Аналіз світової практики створення об'єктів, призначених для розвитку національної культури.

Дачан-Хуейський автономний повіт — мусульманський анклав поблизу Пекіна. З метою відродження ісламської культури та підвищення якості культурного життя в цілому місцева влада доручила розробку ісламського культурного центру, який поєднує в собі функції театру, виставкового простору, конференц-залу та громадського центру.

РИС 01 VUE 3D мусульманський анклав поблизу Пекіна

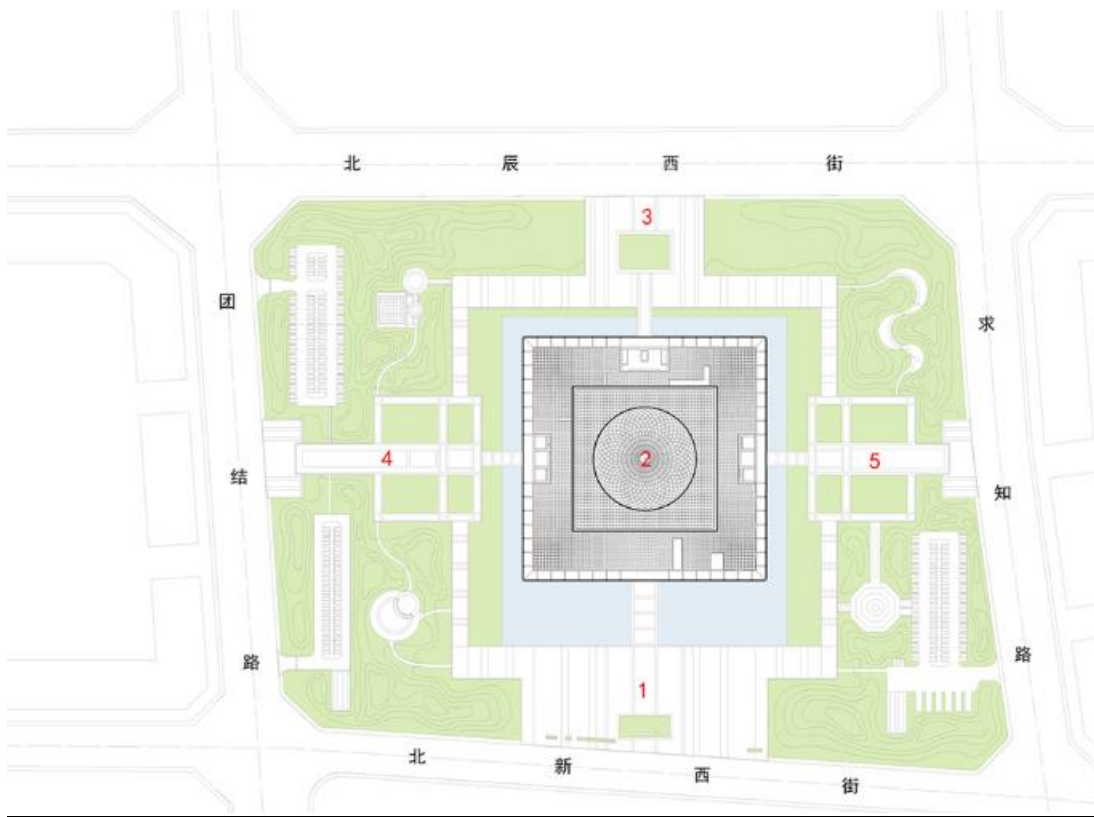
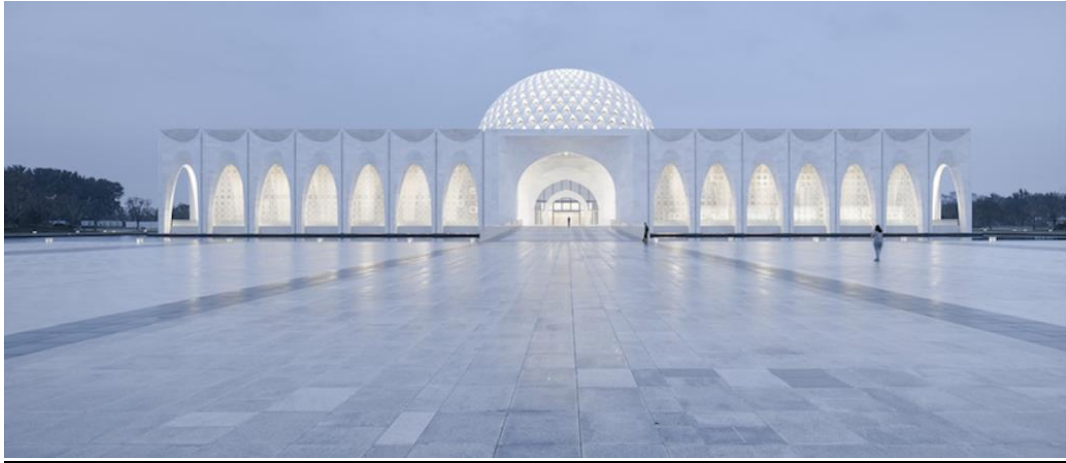

РИС 02 : вид загального плану

За початковим задумом проект мав стати символічним і представляти особливу культуру дач. «Національний палац» – це не лише розважальний центр у місті, а й майданчик для знайомства з місцевою релігією та історією. Вирішення такого складного завдання було нелегким для проектувальників, оскільки для створення нового приміщення необхідно було врахувати особливий етнічний склад території, історичний контекст, особливості релігійних вірувань та складні функціональні вимоги місця. культура культура. вчитель.

У процесі проектування було включено концепцію архітектора та академіка Хе Цзіньтаня «два типи, 3 символи», а основними припущеннями є комплексне бачення та концепція сталого розвитку, яка повністю враховує регіональну, культурну та періодичну природу архітектури. .

У невагомому уявному комплексі загальною площею 35 000 кв. м, створена за канонами традиційної мечеті, майстерно інтерпретована просторова структура сакральних об'єктів, майстерно використані нові технології та матеріали.

Купол складається з пелюсткових елементів із вставленою ісламською символікою. Взаємодія світла й тіні творчо перетворює внутрішній простір у напівпроникний відкритий сад на даху, залитий сонячним світлом і щедро прикрашений зеленню. [29]

Центр Гейдара Алієва (азерб. Heydar Aliyev Meraki) — культурний центр, розташований на вулиці Гейдара Алієва в столиці Азербайджану Баку. Це комплексна будівля, яка містить аудиторію (конференц-центр), музей, виставкові зали та адміністративні приміщення.

Проект центру був розроблений в 2007 році архітектором Чжуй Хадід. Культурний центр Гейдара Алієва є одним із символів сучасного Баку.

Він названий на честь Гейдара Алієва, третього президента Азербайджану.

У 2014 році він був визнаний найкращим будинком у світі та отримав нагороду «Дизайн року 2014».

Центр призначений для здійснення комплексної діяльності в галузі фундаментального вивчення державотворчої філософії та ідеології Азербайджану, а також для сприяння розвитку історії, мови, культурних, національних і духовних цінностей Азербайджану.

Створення культурного центру у жовтні 2011 року

Центр був створений Указом Президента Азербайджану Ільхама Алієва № 1886 від 29 грудня 2006 року.

На території, зайнятій центром, діяла фабрика «Стархан». Площа заводу становила 16 га. Завод перенесли в інше місце, розчистили територію і розпочали будівництво. 10 вересня 2007 року закладено фундамент будівлі.

Будівництво велося на площі 101 801 кв. А про будівництво будівлі було висвітлено в одному з випусків Build It Bigger на Discovery and Science Channel, присвяченому найсміливішим інженерним проектам сучасності та архітектурним шедеврам у всьому світі. під час надсилання провідний Денні Форстер говорить про центр Гейдара

Алієва: «Це не просто культурний центр, це спосіб утвердити свої позиції у світі».

10 травня 2012 року центр було відкрито з нагоди 89-річчя Гейдара Алієва. У церемонії взяли участь президент Азербайджану Ільхам Алієв, його дружина Мехрібан Алієва та члени його родини.

8 жовтня 2012 року було затверджено положення про Центр Гейдара Алієва.

У 2013 році проект Центру Гейдара Алієва був представлений на Російському фестивалі світової архітектури, який проходив у жовтні 2013 року в Сінгапурі.

Директором Центру Гейдара Алієва є Анар Алекперов.

будівля

Площа забудови становить 57 519 м² (5,75 га). У проекті будівлі будинку культури використано кілька прямих ліній [6]. Сама форма будівлі нагадує устремління вгору і м'яке злиття з землею. Ця споруда втілює не лише стиль постмодерної архітектури, а й тривалість та нескінченність. Лінії будівлі символізують зв'язок між минулим і майбутнім.

Під час будівництва будівлі була створена мережа металоконструкцій загальною протяжністю 90 км. Під час облаштування покрівлі площею 4 гектари використано 12 027 штатних дощок різного розміру, у вигляді різних геометричних фігур – трикутника, прямокутника, трапеції, паралелограма.

Білий колір будівлі символізує світле майбутнє і використовується для виділення конкретних елементів, присутніх тут, а завдяки білому кольору промені світла проходять поверхнею будівлі та підкреслюють виступаючі частини будівлі.

Крім центральної будівлі, комплекс включає підземний паркінг і сад площею 13,58 га. На території комплексу є два декоративних ставки та штучне озеро. [30]

РИС 03 : вид 3D

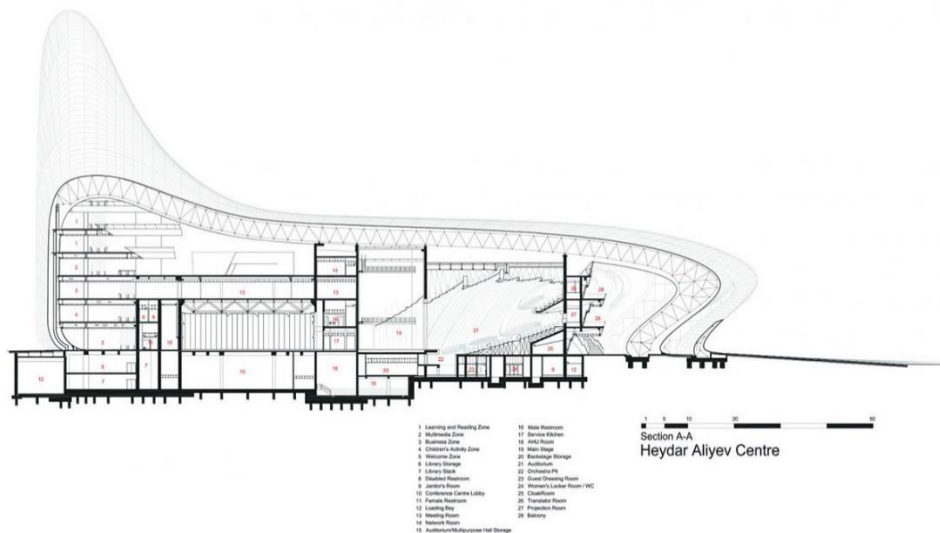

РИС 04 : переглянути розріз

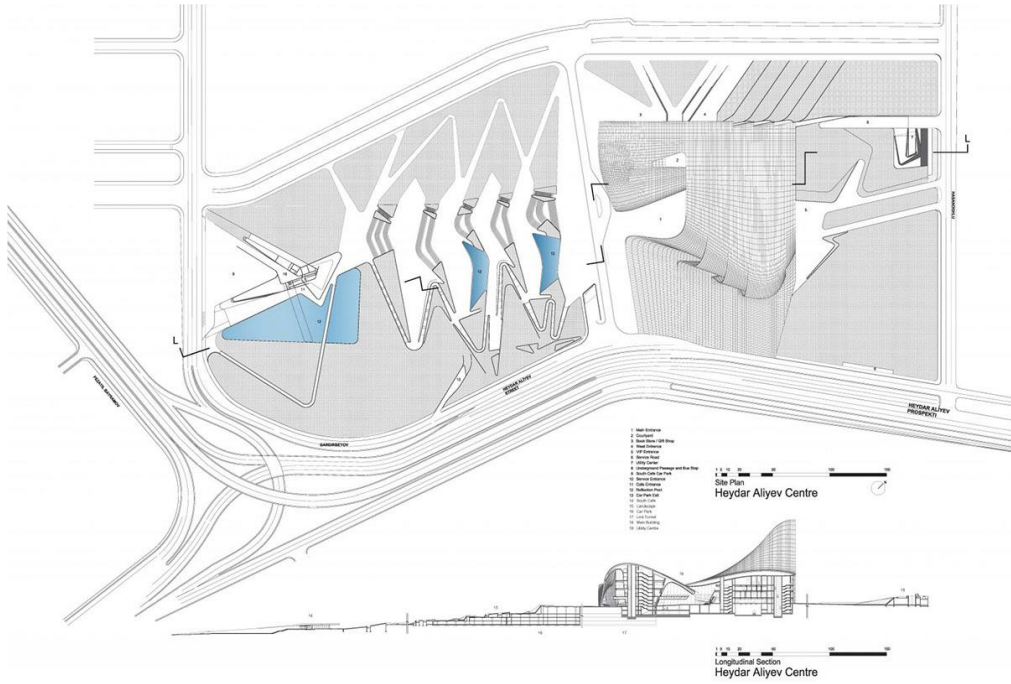

РИС 05 : ВИД ЗАГАЛЬНОГО ПЛАНУ

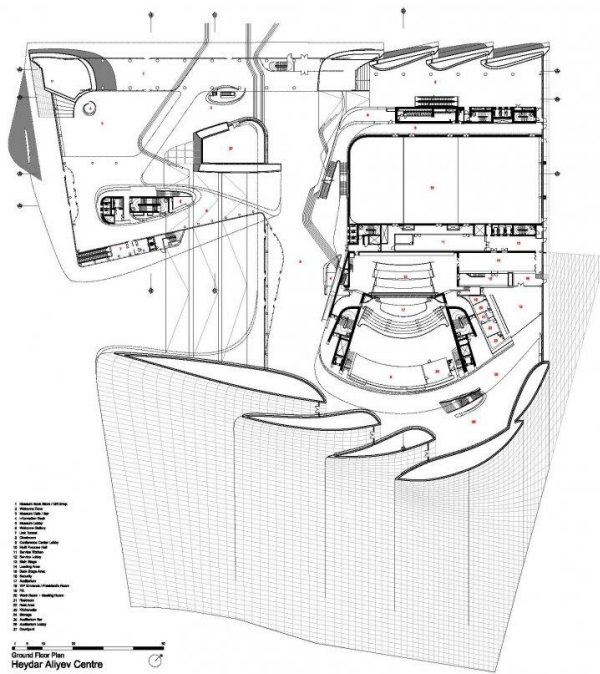

РИС 06 : ПЛАН

Створення об'єктів, спрямованих на поширення та розвиток національної культури, є поширеною практикою в усьому світі. Ця практика може приймати різні форми, від створення творів мистецтва та виготовлення виробів ручної роботи до виробництва традиційного одягу, музики, фільмів і книг.

У багатьох країнах ця практика заохочується та підтримується місцевими та національними урядами, які надають гранти та фінансову допомогу місцевим художникам і ремісникам для створення об'єктів, що відображають їхню національну культуру. Ці ініціативи можуть приймати форму програм збору коштів, навчальних семінарів, мистецьких конкурсів та інших подібних ініціатив.

У деяких країнах створення об'єктів для розвитку національної культури також використовується як інструмент культурної дипломатії. Наприклад, Китай використовує виробництво кераміки та творів мистецтва як засіб зміцнення своїх відносин з іншими країнами та поширення своєї культури у світі.

Однак слід зазначити, що практика створення об'єктів для розвитку національної культури також може призвести до дискусії. Деякі критики вважають, що така практика може призвести до стереотипного та спрощеного уявлення про національну культуру, особливо коли такі об'єкти призначені для туристичного продажу. Більше того, така практика іноді може призвести до надмірної комерціалізації культури та втрати первинного значення культурних об'єктів.

Традиційні ремесла є чи не найвідчутнішим проявом нематеріальної культурної спадщини. Проте більш актуальною є угода 2003 року навичок

і знання, пов'язані з ремеслом, від самого ремесла. Замість того, щоб зосереджуватися на збереженні ремісничих виробів, зусилля щодо збереження мають бути спрямовані на заохочення ремісників продовжувати їх виготовляти та передавати свої знання та навички іншим, особливо у власній громаді.

Існує багато проявів традиційних ремесел: знаряддя праці, одяг, прикраси, костюми та аксесуари для фестивалів і сценічного мистецтва, контейнери, предмети, що використовуються для зберігання, транспортування та захисту, предмети декоративного мистецтва та ритуальні предмети, музичні інструменти та домашнє начиння, а також іграшки для розваг. і навчання. Багато з цих предметів призначені для використання лише протягом короткого часу, наприклад, створені для святкових ритуалів, а інші можуть стати реліквіями, які передаються з покоління в покоління. Навички, пов'язані з виготовленням ремесел, такі ж різноманітні, як і самі предмети, і можуть варіюватися від делікатної та детальної роботи, як-от малювання паперу, до складного завдання виготовлення міцного кошика чи товстої ковдри.

Як і у випадку з іншими формами нематеріальної культурної спадщини, глобалізація створює значні проблеми для виживання традиційних форм ремесел.

Масове виробництво, чи то великими транснаціональними корпораціями, чи малими домашніми підприємствами, часто забезпечує товари, необхідні для повсякденного життя, за нижчу вартість і час, ніж ручне виробництво. Багато майстрів намагаються пристосуватися до цієї конкуренції. Тиск навколишнього середовища та клімат також впливають на традиційні ремесла, оскільки вирубка лісів і розчищення земель

Зменшення великої кількості основних природних ресурсів. Навіть коли традиційне ремесло стає ремісничим виробництвом, великомасштабне виробництво може завдати шкоди навколишньому середовищу.

У міру того як змінилися соціальні умови чи культурні смаки, фестивалі та церемонії, які колись вимагали складного ремісничого виробництва, могли стати більш суворими, даючи ремісникам менше можливостей для самовираження. Молоді люди в громадах можуть вважати іноді тривале учнівство, необхідне для вивчення багатьох традиційних форм учнівства, занадто вимогливим, і натомість шукати роботу на заводі чи у сфері обслуговування, де робота менш вимоглива і часто краще оплачувана. Багато ремісничих традицій включають «комерційні таємниці», які заборонено розкривати стороннім, тому, коли члени сім'ї чи громади не хочуть їх вивчати, ці знання можуть зникнути, оскільки передавати їх іншим є порушенням традиції. незнайомці

Як і у випадку з іншими формами нематеріальної культурної спадщини, метою збереження є забезпечення того, щоб знання та навички, пов'язані з традиційними ремеслами, передавалися майбутнім поколінням, щоб ремесла продовжували практикуватися в їхній громаді як джерело доходу. Вираження творчості та культурної ідентичності. [18]

РИС 07 : Le savoir-faire du travail du bois des Zafimaniry

Багато традицій ремесел мають багатовікові системи викладання та навчання. Одним із перевірених способів зміцнення та інтеграції цих систем є надання фінансових стимулів студентам і викладачам, щоб зробити передачу знань більш привабливою для обох.

Він також може просувати традиційні місцеві ремісничі ринки, одночасно створюючи нові. У контексті всесвітньої урбанізації та індустріалізації багато людей раді володіти виробами ручної роботи, які просякнуті накопиченими знаннями та культурними цінностями майстрів і є більш м'якою альтернативою багатом «хай-тек» речам, що домінує у світовій культурі споживання.

В інших випадках ліси можна відновити, намагаючись компенсувати

шкоду, завдану традиційним ремеслам, які використовують дерево як основний матеріал. У деяких випадках може знадобитися судовий позов, щоб забезпечити право громад на використання цих ресурсів, одночасно забезпечуючи захист навколишнього середовища.

Інші правові заходи, такі як захист інтелектуальної власності та надання патентів чи реєстрація авторських прав, можуть допомогти громаді отримати вигоду від традиційних ремесел і процесів. Іноді організаційні заходи, вжиті з іншою метою, можуть стимулювати ремісниче виробництво; Таким чином, місцева заборона на одноразові пластикові пакети може сприяти розвитку ринку паперових пакетів ручної роботи та плетених кошиків з волокна, сприяючи розвитку традиційних навичок і ремесел.

Переваги цієї практики численні. По-перше, це допомагає зберегти місцеві культурні традиції, створюючи унікальні твори мистецтва, які відображають місцеві навички, техніки та стилі. Крім того, ця практика сприяє зміцненню та розвитку національної культури, створенню високоякісної продукції, яка може продаватися на місцевому та міжнародному ринках, а також сприяє підвищенню визнання національної культури в усьому світі.

Ця практика особливо поширена в деяких регіонах світу, таких як Азія та Африка, де традиційні ремесла дуже розвинені. Наприклад, Японія відома своїми традиційними ремеслами, такими як кераміка, кімоно та лак, які часто створюються з використанням місцевих технік і матеріалів. Так само в Індії традиційна музика й танці є невід'ємною частиною культури, і на багатьох місцевих фестивалях і заходах прославляються ці форми мистецтва. Традиційні індійські тканини, такі як сарі та дхоті, широко носяться та цінуються. В інших частинах світу ця практика може мати різні форми. Наприклад, національна культура в США часто представлена через

Музика, література та кіно. Американські музиканти створили багато жанрів музики, таких як джаз, блюз, рок і реп, які вплинули на світову культуру. Крім того, американські фільми та телешоу мають велику міжнародну аудиторію.

Нарешті, в Африці створення декоративно-прикладного мистецтва також є важливою частиною національної культури. Африканські тканини, такі як віск, часто носять під час важливих церемоній і подій, тоді як різьблення по дереву та каменю широко цінуються за їх мистецьку та культурну цінність.

Коротко можна сказати, що створення об'єктів, спрямованих на поширення та розвиток національної культури, є загальноприйнятою практикою в багатьох країнах світу та підтримується місцевими та національними органами влади. Ця практика зберігає місцеві культурні традиції, одночасно створюючи унікальні та цінні витвори мистецтва, якими можна насолоджуватися в усьому світі.

1.2 Аналіз архітектурних традицій щодо будівництва центрів розвитку національної культури на території Марокко.

На архітектурну традицію будівництва центрів розвитку національної культури в Марокко вплинула історія та культура країни.

Головною особливістю традиційної марокканської архітектури є її ісламський стиль. Цей стиль характеризується використанням складних геометричних візерунків, барвистої мозаїки, арабської каліграфії. Центри розвитку національної культури можуть використовувати ці елементи у своєму дизайні, щоб нагадати про ісламські традиції країни.

Елегантність ісламських елементів поєднує та поєднується з будівлями та дизайном інтер'єру, таким як використання плитки, фонтанів, геометричних візерунків та квіткових орнаментів. Які можна побачити в мечетях, палацах, площах, а також будинках. Матеріали, обрані для інтер'єрів класичної марокканської архітектури, частково пояснюються потребою в охолодженні в посушливому кліматі Марокко.

Плитка - плитка Zellij, яку часто називають «мозаїкою», використовується для оздоблення поверхонь будівель і предметів, особливо внутрішніх стін, підлоги та фонтанів. Сучасне використання zellige поширилося на меблі та інші прикраси інтер'єру.

РИС 08 плитка Zellij

Фонтани. До зміни вода вже була важливою частиною марокканської культури; Однак іслам зробив воду більш функціонально важливою завдяки ритуальним обмиванням перед молитвою. Таким чином, фонтани, які також представляють небо, можна знайти всюди, щоб служити кожному.

Мечеті. Після введення ісламу в Марокко почали будувати мечеті зі своїми особливими архітектурними особливостями.

РИС 09 Mosquée Rabat

Геометричний дизайн і квіткові візерунки в стилі арабески. Виходячи з ісламських вірувань, найкраще уникати використання зображень людей або тварин, що призводить до поширення квіткових (арабескових) і геометричних візерунків. Мавританські архітектурні декоративні стилі в основному висічені в камені, ліпніні та дереві.

Крім того, традиційна марокканська архітектура також відчуває вплив арабського, берберського та андалузського стилів. Тому центри розвитку національної культури можуть включати елементи цих різних стилів, щоб відобразити культурне розмаїття країни.

РИС 10 : стил берберського

РИС 11 ; стил андалузького

Наприклад, Берберський музей у Марракеші є центром розвитку національної культури, в оформленні якого використовуються елементи берберської архітектури. Будівля, побудована з використанням традиційних матеріалів, таких як теракота та камінь, має берберські архітектурні елементи, такі як загострені арки та геометричні візерунки.

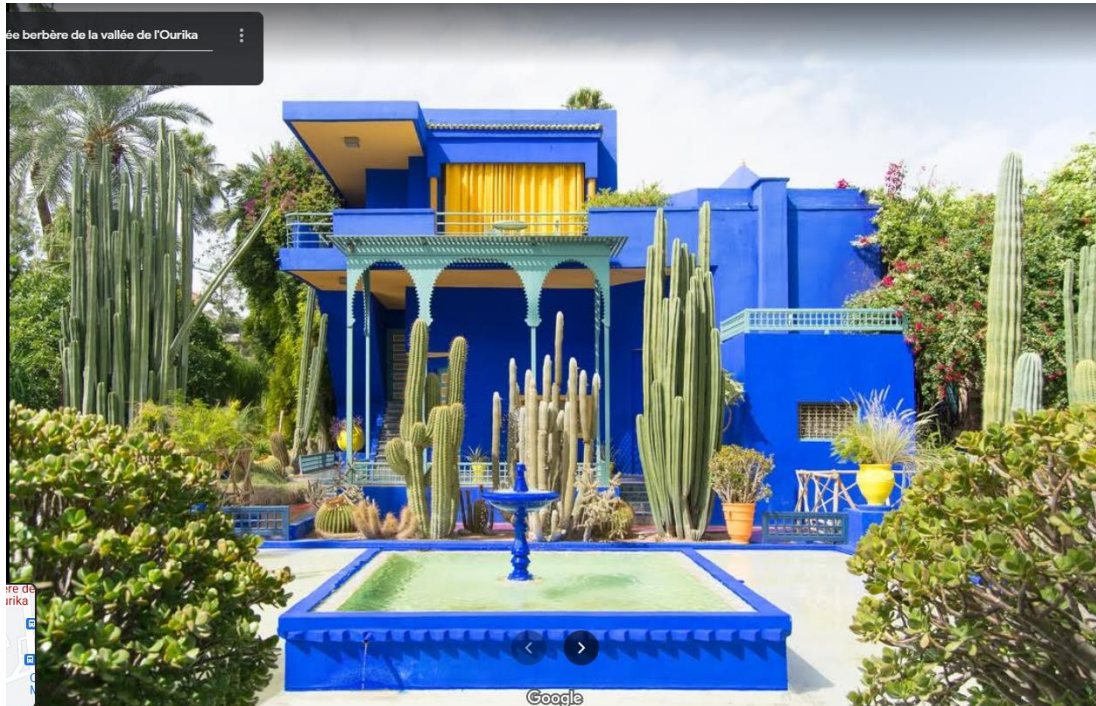

РИС 12 : le Musée Berbère à Marrakech

Два музеї були побудовані для демонстрації робіт модельєра Іва Сен-Лорана та Фонду П'єра Берже – Іва Сен-Лорана, один у Марракеші, а інший у Парижі, на авеню Марсо, в історичній штаб-квартирі Будинку моди 1: для П'єра Берже, «було природно побудувати в Марокко музей, присвячений роботам Іва Сен-Лорана, який багато чим завдячує цій країні, аж до кольорів і форм свого одягу». Відкриття двох музеїв було заплановане на жовтень 2017 року.

Музей Марракеша фінансується, зокрема, за рахунок продажу марокканських творів мистецтва, зроблених П'єром Берже у вересні 2015 року в цьому місті [19].

Він був відкритий у жовтні 2017 року та відкритий 19 жовтня 2017 року^{4,5}. У січні 2018 року він був названий найкращою новою громадською будівлею в 2018 Design Awards від британського міжнародного дизайнерського журналу Wallpaper.

Цей музей Марракеша розташований на вулиці, названій на честь модельєра Авеню Іва Сен-Лорана, біля саду Мажорель, де Ів Сен-Лоран жив у Марокко, а після його смерті його перетворили на виставковий простір і музей берберів. мистецтва та культури, з садом, який щорічно приваблює понад 700 тисяч відвідувачів. Відкриття музею, присвяченого творчості модельєра, має підвищити привабливість двох місць.

Це спільне надбання всіх марокканців і є важливою складовою їхньої національної ідентичності, як це було закріплено Його Величностю Королем Мухаммедом VI у конституції 2011 р. У тому ж році П'єр Берже заснував Берберський музей, заповівши всю свою колекцію інших понад 600 шт.

Ця пожертва представляє панораму виняткової творчості берберського мистецтва (текстиль, орнаменти, килими, кераміка тощо) і свідчить про різноманітність цієї все ще живої культури.

Цей музей, який з моменту його відкриття відвідало понад два мільйони людей, дав змогу марокканським відвідувачам поглибити свої знання про культуру амазигів, а також іноземним відвідувачам відкрити для себе цю дуже багату спадщину.

Він включає в себе виставковий зал для робіт Іва Сен-Лорана, інший, присвячений Жаку Мажорелю, приміщення для тимчасових виставок (призначені для демонстрації сучасних художників, у тому числі марокканських), аудиторію на 150 місць, магазин і бібліотеку, кафе і ресторан з тераса та дослідницька бібліотека з 5000 творів (арабські книги Андалузії, деякі датуються 12 століттям, книги з ботаніки, берберського мистецтва та роботи про Іва Сен-Лорана).

Ззовні будівля земляного кольору виглядає як збірка кубів і кривих, одягнена в смугу цегляної кладки, яка нагадує про тонку тканину.

Матеріали – це теракота, бетон і теракота з кольорами, які дозволяють будівлі зливатися з навколишнім середовищем. Теракотова цегла - це земля, виготовлена з Марокко та виготовлена на місці. Тераццо на фасаді та на землі виконано з поєднання місцевого каменю та мармуру. [20]

Крім того, будівництво з сирого ґрунту є ще однією характеристикою традиційної марокканської архітектури. Ця технологія століттями використовувалася при будівництві будинків, мечетей і палаців, оскільки забезпечує ефективну теплоізоляцію та адаптована до сухого та жаркого клімату Марокко. Центри розвитку національної культури також можуть використовувати цю техніку для включення традиційних елементів у свій дизайн.

1.3. Аналіз сучасного стану проєктування культурно-етнографічних центрів у Марокко.

Марокко є однією з найвидатніших арабських країн у сфері культури та спадщини завдяки своїй багатій історії та давній культурній спадщині. Уряд Марокко усвідомив важливість культури та спадщини для побудови та розвитку ідентичності країни, і тому він працює над проєктуванням та будівництвом сучасних та видатних культурних та етнографічних центрів у різних марокканських містах.

На сучасний стан дизайну культурно-етнографічного центру в Марокко вплинули історія, культура та традиційні технології будівництва країни. Культурно-етнографічні центри прагнуть впроваджувати в дизайн елементи традиційної марокканської архітектури, використовуючи сучасні технології представлення експонатів.

Центри культури та етнографії в Марокко зосереджуються на збереженні культурної та історичної спадщини королівства та сприянні культурній обізнаності серед молоді та місцевої громади. Ці центри організовують мистецькі та культурні виставки, майстер-класи та різноманітні освітні заходи для популяризації культури та спадщини в громаді.

У культурних і етнографічних центрах Марокко є багато послуг і зручностей, які гарантують інтегрований культурний досвід для відвідувачів. Ці об'єкти включають багатofункціональні виставкові зали, музеї, бібліотеки, театри, концертні зали, кафе, ресторани тощо.

Проте розробка та впровадження культурних та етнографічних центрів у Марокко все ще стикається з багатьма проблемами, найважливішими з яких є затримка у завершенні та перевищення орієнтовної вартості проєктів, а також брак досвіду для роботи цих центрів. Ефективний спосіб. Ці центри також стикаються з серйозною

проблемою залучення ширшої аудиторії та користуються популярністю серед місцевої громади, особливо серед молоді. Щоб вирішити ці проблеми, необхідні спільні зусилля уряду, місцевої громади та приватного сектору, включаючи забезпечення необхідного фінансування, розробку адміністративних та маркетингових планів та покращення якості послуг, що надаються населенню.

Крім того, ЗМІ можуть відігравати вирішальну роль у підвищенні обізнаності громадськості про культуру та спадщину, висвітлюючи культурні та етнографічні події та заходи в центрах і поширюючи їх через різні засоби масової інформації, включаючи соціальні мережі.

"Сьогодні ми бачимо дефіцит освіти, від якого страждає цей термін. Ми за світлові роки від відчуття, що культура дозволяє будувати людину, пробуджувати наш інтелект і створювати мости між народами та цивілізаціями" [21], Саїд Буфтас, розповідає представник культури, образотворчий художник і доктор феноменології Мистецтво.

У Марокко до 1968 року «Міністерство національної освіти та образотворчого мистецтва» відповідало за «культуру» і здійснювало її через різні служби, успадковані від колишнього «Директорату освіти протекторату». Мохамед Ель Фассі, тодішній декан марокканських університетів, який був міністром національної освіти в першому марокканському уряді, був призначений «державним міністром у справах культури та освіти корінного населення» указом від 8 липня 1968 року. «13 квітня, У 1972 році нова поправка включила культуру до: «Міністерства оригінальної, вищої та середньої освіти», яке належить Хабібу Аль-Фігрі. Нарешті, 25 квітня 1974 року культуру було відокремлено від ісламських і хабуських справ і повернуто до «державного міністра». у справах культури», в особі Мохамеда Баніні [22].

Культура залишатиметься підпорядкованою Міністерству внутрішніх справ до 1992 року, коли Міністерство культури стане незалежним. Таким чином, питання свободи художньої творчості та самовираження будуть призупинені на багато років, незважаючи на розвиток альтернативного культурного ландшафту. Більше того, лише у 1998 році, коли прийшов альтернативний уряд, ми знову заговоримо про «Мінкульт». Кілька міністрів слідували один за одним з однаково різними культурними баченнями, перш ніж Мохамед Амін Субіхі очолив Міністерство культури з 2012 по 2016 рік для реалізації «Культурної стратегії Марокко». Невдовзі ми повернемося до нього, щоб розвинути його далі та зрозуміти основні виклики.

Коли ми працюємо над популяризацією книжок, чи переходимо ми до створення культурних установ (регіональних дирекцій культурної діяльності) чи навіть до збереження спадщини, щоб нарешті говорити про культурне управління; Дійсно існує проблема, яка виникає при побудові довгострокового політичного бачення культури, а це означає, що нічого не досягається повною мудрістю.

Усі ці перестановки в міністерствах сприяли, з одного боку, розпорошенню цієї культурної політики, оскільки кожна програма часто була відокремлена від попередньої, а з іншого боку, вони посилювали труднощі видання постійної культурної праці, яка все ще відчувала труднощі. Знайти напрямки в світлі браку коштів і довгострокового бачення. Будь-яка стратегія, заснована на баченні та неполітичному баченні культури, більше працюватиме на її спорожнення, роблячи її культурою.

Культурна стратегія Мухаммеда Аміна Аль-Субайхі дає багато чого сказати; На основі п'яти ключових пунктів: «місцева культура, підтримка творчості, популяризація спадщини, культурна дипломатія та належне врядування» [23]. Коли ми говоримо про культурне управління, ми вже

знаходимося в «адміністративному» вимірі культури; Відірвана від місцевих реалій, а значить, концепція загальної культурної політики ще слабка і незавершена.

Комерціалізація культури: Проект Великого театру Рабату.

РИС 13 : le Grand Théâtre de Rabat.

У цьому контексті адміністративна столиця Рабат протягом кількох років зазнавала серйозних соціально-просторових і міських перетворень у рамках проекту міського розвитку «Rabat Ville Lumiere», започаткованого Агентством розвитку регіону Рабат. Було запуснено багато мегапроектів, таких як Великий театр у Рабаті, спроектований британсько-іракським архітектором Захою Хадід, великим ім'ям у міжнародній архітектурі та лауреатом Прітцкерівської премії[8] у 2004 році.

Цей проект було запуснено в рамках Другої черги «Велика площа» проекту розвитку долини Бурегрег, вартістю 1,4 мільярда дирхамів, або 120 мільйонів євро, і задумувався як нова архітектурна та міська пам'ятка столиці. . . «Проект Рабатського великого театру буде конкурувати з

найбільшими культурними спорудами світу з точки зору архітектури та звукового обладнання», — сказав Лемгарі Ель Сокл, колишній директор Агентства розвитку долини Бурегрег. Головною метою цього майбутнього розвитку є проектування монументальної культурної будівлі, щоб «підняти [столицю королівства] до рангу головних культурних столиць Середземномор'я» (AAVB, 2010)» [24].

Таким чином, ми бачимо, що, мабуть, головна мета цього театру полягає не в тому, щоб зробити цей простір місцем для мистецького моделювання, навчання, навчання та освіти в галузі культури, а скоріше покращити імідж міста, максимізувати його конкурентоспроможність з великими столицями. Середземномор'я та нарешті запрошує національних та міжнародних інвесторів звернути на це увагу. Ми вже в епоху іміджевої культури. Крім того, «Бачення 2020» для стратегічного розвитку сектору туризму в Марокко підкреслює впровадження інвестицій і структурування проектів з метою підвищення конкурентоспроможності марокканських міст.

Але чи можемо ми дозволити собі як країна, що розвивається, яка посідає 123 місце за індексом людського розвитку, інвестувати стільки грошей, частково грошей платників податків, у покращення іміджу столиці? Цікавість у порядку пріоритету.

Проект Великого театру Рабату не вписується в динамізм створення мистецького та культурного зв'язку між бідною молоддю в робітничих кварталах Сале та міста Рабат. Цим молодим людям потрібен простір для творчості, репетицій і навчання, а також команди Від театрів до статичних майданчиків для показу, кінематографісти в кінотеатрах, щоб показувати свої фільми, і художники в невеликих галереях, щоб заявити про себе та сподіватися одного дня існувати. Багато професіоналів мистецтва прагнуть не поспішати і навчити громадян завтрашнього дня, що таке освіта в галузі мистецтва та культури.

Надягаючи капелюх архітектора, я хотів би підкреслити два моменти: по-перше, цей проект через свою футуристичність архітектури не відповідає, з одного боку, ландшафтному потенціалу долини Бурегрег, а з іншого боку, місцевий соціально-економічний контекст. Крім того, як міжнародне архітектурне агентство дозволяє собі затримуватися більше ніж на 4 роки? Відповідь Набіля Рахмуні, архітектора та директора Асоціації Sale El Mostakbal, розповідає нам більше про Послідовність 1 Баб Ель Бахр, яка призначена для зведення резиденцій високого рівня, що, як нам здається, також стосується цього проекту: ` «Для управління проектами були залучені лише французькі та іноземні компанії та конструкторські бюро. Проте робоча сила, яка використовується на будівельних майданчиках, є місцевого походження, тому вона звикла до традиційних будівельних технологій у Марокко. Таким чином, накладання будівельних технологій, які відповідають міжнародним стандартам, і місцевої робочої сили створює багато невідповідностей і затримок на існуючих об'єктах Bouregreg. [25]

Зробимо висновок, що аутсорсинг робіт іноземним проектним бюро та керівникам проектів призводить до значних затримок будівництва, що призводить до збільшення вартості будівництва.

Підсумовуючи, на сучасний стан дизайну культурно-етнографічного центру в Марокко вплинули історія, культура та традиційні технології будівництва країни. Культурно-етнографічні центри прагнуть включити в них елементи традиційної марокканської архітектури їх оформлення з використанням сучасних технологій представлення експонатів.

Problèmes	Solutions
Manque de financements	Des efforts doivent être faits pour obtenir des financements appropriés pour la conception, la construction et la gestion de ces centres.
Manque d'expertise	Le renforcement des capacités et la formation de professionnels de la conception de ces centres est essentiel.
Éloignement géographique	Les centres culturels et ethnographiques peuvent être éloignés des zones touristiques populaires, limitant ainsi leur accessibilité.
Manque de gouvernance et de stratégies de gestion	Les centres culturels et ethnographiques peuvent manquer de gouvernance et de stratégies de gestion efficaces pour assurer leur succès à long terme.

РИС 14 : Analyse de l'état actuel des centres culturels et ethnographiques existants au Maroc

Проблеми проектування культурно-етнографічних центрів :

Марокканська традиційна архітектура :

РИС 15 : Марокканська традиційна архітектура

Дизайн культурних та етнографічних центрів повинен враховувати традиційну марокканську архітектуру, щоб створити відчуття занурення.

Інтерактивний досвід :

РИС 16 : Інтерактивний досвід

Культурні та етнографічні центри повинні включати інтерактивний досвід, щоб допомогти відвідувачам дізнатися та зрозуміти марокканську культуру та традиції.

Сучасний дизайн :

Культурно-етнографічні центри мають включати в себе сучасні елементи дизайну, щоб залучати відвідувачів і залишатися актуальними з часом.

РИС 17 : Сучасний дизайн

Мультимедійні ресурси :

РИС 18 : Мультимедійні ресурси

Культурно-етнографічні центри повинні використовувати мультимедійні ресурси для оживлення історії та культури Марокко.

Висновки по розділу 1

Аналіз поточного стану проектування культурно-етнографічних центрів у Марокко показує, що країна має великий потенціал для розвитку цих інфраструктур. Незважаючи на деякі цікаві ініціативи в деяких містах, зусилля з проектування та створення цих центрів все ще недостатні та обмежені кількома регіонами.

Марокко – країна з багатою культурною та етнографічною спадщиною, яка заслуговує на збереження та примноження. Культурні та етнографічні центри можуть відігравати вирішальну роль у популяризації та популяризації цієї спадщини, надаючи простори для відкриттів, зустрічей, обміну та навчання для широкої громадськості та дослідників.

Аналіз також показує, що під час проектування культурних та етнографічних центрів необхідно враховувати багато факторів, зокрема соціальні аспекти та аспекти участі, культурне розмаїття, екологічну стійкість, естетичну й архітектурну якість. Ці фактори необхідні для забезпечення ефективності та актуальності культурних та етнографічних центрів у марокканському суспільстві.

Коротше кажучи, Марокко потребує відновленої прихильності та узгоджених зусиль з боку місцевої та національної влади, учасників громадянського суспільства, а також професіоналів культури та архітектури для проектування та впровадження культурних центрів та етнографічних досліджень, які відповідають потребам та очікуванням марокканського народу. Ці центри можуть відігравати важливу роль у просуванні та збереженні культурного та етнографічного розмаїття країни, а також в економічному та туристичному розвитку окремих регіонів.

РОЗДІЛ 2: Теоретичні основи формування культурно-етнографічних центрів.

2.1. Головні принципи розміщення культурно-етнографічних центрів у містобудівній структурі.

Важливими інституціями збереження культури, історії та традицій народу є культурно-етнографічні центри. У більшості міст ці центри часто будуються, щоб запропонувати відвідувачам зазирнути в місцеву культуру. Вивчимо основні принципи розміщення культурно-етнографічних центрів у структурі міста.

Завдання культурно-етнографічних осередків

Культурно-етнографічні центри покликані досягати кількох цілей. Перша мета – збереження культури та історії народу. Центри часто будуються для демонстрації мистецтва, музики, танцю, звичаїв, традицій та історії громади. Друга мета – сприяти міжкультурному взаєморозумінню та надавати інформацію про іноземні культури. Культурно-етнографічні центри часто є місцем зустрічі відвідувачів різних культур.

Розташування культурно-етнографічних центрів

Вибір місця розташування культурно-етнографічного центру залежить від кількох факторів. По-перше, центр має бути розташований у доступній для населення зоні. До нього має бути легко доступний громадським транспортом і він повинен знаходитися поблизу житлових і комерційних районів. По-друге, центр має бути розташований у районі, який відображає культуру, яку він представляє. Наприклад, африканський культурний центр повинен бути розташований у районі з великим населенням людей африканського походження.

Проектування будівлі

Важливе значення у створенні культурно-етнографічного центру має також дизайн будівлі. Будівля має відображати культуру, яку вона представляє. Наприклад, японський культурний центр має бути побудований у традиційному японському стилі з такими елементами, як похилі дахи, японські сади та розсувні двері. Будівля також має бути функціональною, містити виставкові зали, конференц-зали, аудиторії, магазини та ресторани.

Безпека та доступність

Важливими факторами створення культурно-етнографічного центру є безпека та доступність. Центр має бути доступним для людей з обмеженими можливостями та мати такі зручності, як ліфти та пандуси. Крім того, центр має бути оснащений сучасними системами безпеки, такими як камери спостереження, сигналізація та системи електронного замку.

Програмування та події

Програми та заходи, які організовує Культурно-етнографічний центр, також важливі для його успіху. Для залучення відвідувачів центр організовуватиме виставки, лекції, музичні та танцювальні вистави, кінопокази та культурні фестивалі. Події мають відображати культуру, яку вони представляють, і бути доступними для всіх учасників, незалежно від віку чи культурного походження.

Керівництво центру

Для успіху культурно-етнографічного центру важливий і менеджмент. Центр має бути професійно керований, щоб забезпечити позитивний досвід відвідувачів. Співробітники повинні знати про

культури, яку вони представляють і якою захоплюються. Посадою також необхідно відповідально керувати фінансами, щоб забезпечити її довгострокову життєздатність.

Просування та маркетинг

Для залучення відвідувачів до культурно-етнографічного центру важливою є промоція та маркетинг. Центр повинен мати сильну маркетингову стратегію, щоб інформувати відвідувачів про події та виставки. Просування має бути адаптоване до цільової аудиторії центру та може включати рекламу в місцевих ЗМІ, рекламні брошури, маркетингові кампанії в соціальних мережах та відкриття нових виставок.

Співпраця з громадою

Співпраця з місцевою громадою також важлива для успіху культурно-етнографічного центру. Центр тісно співпрацює з громадськими організаціями, національними групами, навчальними закладами для поширення культури та історії краю. Члени громади також беруть участь у плануванні та організації заходів та виставок Центру.

економічний ефект

Значний економічний вплив на місто та його околиці можуть мати культурно-етнографічні центри. Вони можуть залучати місцевих туристів і відвідувачів, таким чином генеруючи дохід для місцевих підприємств, таких як ресторани, готелі та сувенірні магазини. Культурні та етнографічні центри також можуть допомогти відродити околиці, стимулюючи економічну діяльність і залучаючи нові інвестиції.

стійкість

Стойкість стає все більш важливою в дизайні та управлінні культурними та етнографічними центрами. Будинки повинні бути

Призначений для зменшення впливу на навколишнє середовище та підвищення енергоефективності. Центри також повинні працювати в екологічно відповідальній манері, використовуючи методи управління відходами та екологічні джерела, а також навчаючи відвідувачів екологічності.

техніки

Технологію можна використовувати в інноваційний спосіб у культурних та етнографічних центрах, щоб покращити враження від відвідувачів. Мобільні програми, аудіогіди, відеопроєкції та інтерактивні інсталяції можна використовувати, щоб надати відвідувачам захоплюючий досвід занурення. Технологія також може бути використана для покращення управління та просування центру.

Культурне розмаїття

Важливою частиною місії культурно-етнографічних центрів є культурне розмаїття. Центри повинні відображати різноманіття культур і традицій, що існують у цьому регіоні, і демонструвати виставки та заходи, які відзначають це різноманіття. Центри також мають бути інклюзивними та доступними для всіх відвідувачів, незалежно від їхнього культурного походження.

Розміщення культурно-етнографічних центрів у міській структурі має враховувати багато факторів, включаючи розташування, дизайн будівлі, безпеку, доступність, програмування, заходи, управління, просування та співпрацю з громадою. Культурно-етнографічні центри відіграють важливу роль у збереженні культури, історії та традицій народу, а також у сприянні мультикультуралізму. Це також може мати значний економічний вплив на місто та околиці. Управління центрами повинно здійснюватися стабільно та інклюзивно, щоб відображати культурне розмаїття регіону. Дотримуючись цих принципів, культурно-етнографічні центри можуть надати відвідувачам позитивні та збагачувальні враження та сприяти поширенню культури та історії. [26]

2.2. Загальні об'ємно-планувальні характеристики проектування культурно-етнографічних центрів.

Об'ємне планування простору при проектуванні культурно-етнографічних центрів — це процес проектування об'ємних просторів, необхідних для створення культурного чи етнографічного центру, відповідно до потреб користувачів, розташування центру, історії та культури громада. Цей процес має такі переваги:

Аналіз потреб: Першим кроком у об'ємному плануванні є аналіз потреб потенційних користувачів культурного простору. Це включає визначення типів простору та обладнання, необхідних для задоволення потреб відвідувачів, митців та дослідників.

Просторове планування: після аналізу початкових потреб наступним кроком є просторове планування, де визначаються розмір і форма різних приміщень, таких як виставкові зали, конференц-зали, бібліотеки, складські приміщення та відкриті простори.

Архітектурне проектування: Архітектурне проектування є наступним кроком об'ємного планування. Це проектування зовнішнього вигляду культурного простору, включаючи будівельні матеріали, дизайн простору, декоративні деталі.

Координація зовнішніх просторів: на додаток до внутрішніх просторів, координація зовнішніх просторів також важлива при проектуванні культурного чи етнографічного центру. Відкритий простір можна використовувати для культурних заходів, виставок та спеціальних заходів.

Доступність: Культурний або етнографічний центр має бути доступним для всіх членів громади, включаючи людей з обмеженими можливостями та людей похилого віку. Місця мають бути спроектовані таким чином, щоб полегшити та покращити доступ до різноманітних послуг, а також достатніх місць для паркування та місць для паркування велосипедів.

Стійкість: Культурні та етнографічні центри повинні бути розроблені таким чином, щоб підтримувати екологічну стійкість. Ці кроки включають використання екологічно чистих будівельних матеріалів, проектування вікон і дверей, щоб забезпечити циркуляцію повітря та природне освітлення, а також встановлення систем HVAC.

Вартість: Культурні простори мають бути спроектовані таким чином, щоб задовольняти потреби громади та бути доступними. Це вимагає заздалегідь визначити доступний бюджет і творчо подумати про те, як ефективно використовувати ресурси.

Ефективність: Культурно-етнографічні простори повинні мати можливість ефективно та результативно використовуватися в культурно-освітньому процесі. Приміщення мають бути спроектовані таким чином, щоб вони дозволяли організувати різноманітні заходи, такі як виставки, вечірки, семінари, майстер-класи тощо, і могли вмістити велику кількість людей одночасно.

Гнучкість: культурні простори мають бути гнучкими та адаптованими, оскільки потреби користувачів і типи подій можуть змінюватися з часом. Приміщення повинні легко адаптуватися та налаштовуватися відповідно до потреб, що змінюються.

Безпека: Культурні та етнографічні простори мають бути безпечними у використанні та мають бути розроблені таким чином, щоб забезпечувати громадську безпеку тих, хто використовує ці простори та майно в них.

Висновок:

Проектування культурно-етнографічних центрів вимагає забезпечення великих і відповідних просторів для досягнення різноманітних культурно-освітніх цілей. До таких приміщень належать галереї, бібліотеки, зали, майстерні тощо, і вони повинні бути спроектовані таким чином, щоб задовольняти потреби громади, покращувати доступ до різноманітних послуг, підтримувати екологічну стійкість, а також бути безпечними та ефективними у їх використанні. Дизайн культурних просторів вимагає креативного мислення та гнучкості в процесі проектування, щоб реагувати на різні потреби користувачів і задовольняти потреби, що змінюються з часом. [27]

Створіть привабливий і функціональний театральний простір для проведення живих вистав.

РИС 19: театральний простір

Включіть інтерактивні технології, щоб змусити відвідувачів взаємодіяти з експонатами.

РИС 20

Максимально збільшити виставковий простір, щоб дозволити відвідувачам повною мірою насолодитися культурним та етнографічним досвідом.

РИС 21

2.3. Національні особливості архітектури культурно-етнографічних центрів у Марокко.

Національна архітектура марокканських культурно-етнографічних центрів характеризується унікальним поєднанням стародавніх і сучасних будівельних методів і технік і включає в себе багато відмінних рис, найважливішими з яких є:

Ісламська архітектура: ісламська архітектура вважається одним із основних елементів національної архітектури культурних та етнографічних центрів Марокко, оскільки ця архітектура включає використання арок, куполів та ісламських мотивів у дизайні будівель та культурних об'єктів.

Земляні кольори: Земляні кольори використовуються в дизайні культурних і етнографічних центрів Марокко, щоб відобразити культурну та історичну спадщину країни. Ці кольори включають коричневий, червоний, жовтий і зелений.

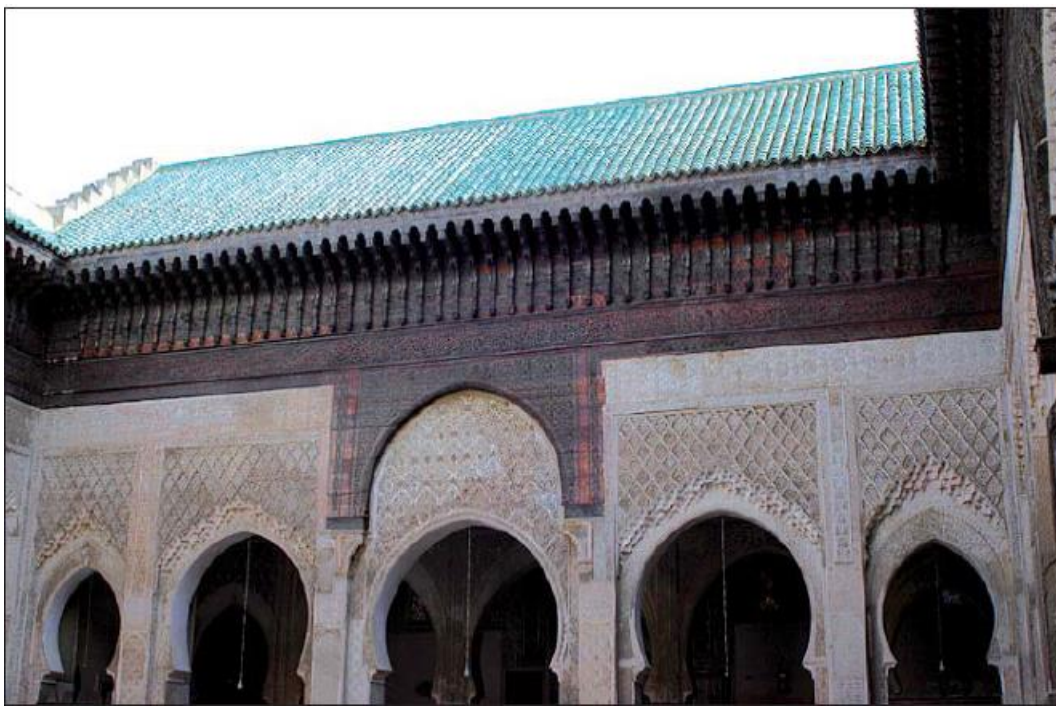
РИС 22 : type d'ancien de l'architecture

Різьблення по каменю: різьблення по каменю використовується для оздоблення та оформлення культурних та етнографічних центрів Марокко. Ці гравюри містять ісламські візерунки, геометричні написи та природні форми.

Арки та куполи: Арки та куполи використовуються в дизайні культурних та етнографічних центрів Марокко. Ці арки та куполи відображають ісламську архітектуру та давні марокканські традиції. [28]

РІС 23 : *Medersa* Bou 'Inānaiyade Fès. *Şahn* et façade dela salle des prières (Source:Inspection des Monuments Historiques de Fès).

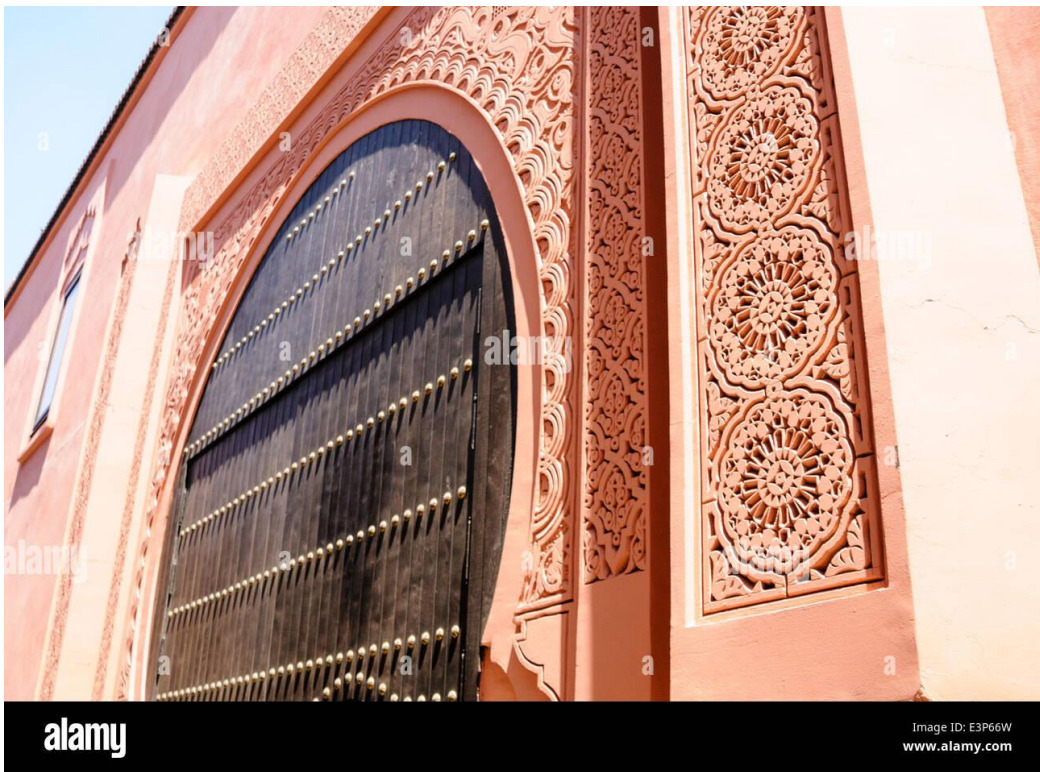

РІС 24 : *Medersa* Bou 'Inānaiya de Fès. Détail du décor (Source:Inspection des Monuments Historiques de Fès).

PHC 25 : Medersa Bou 'Inānaye Fès. Salle de prières (Source:Inspection des Monuments Historiques de Fès).

alamy

Image ID: E3P66W
www.alamy.com

Внутрішні сади: Культурні та етнографічні центри Марокко включають внутрішні сади, які включають колекцію місцевих рослин, дерев, фонтанів і ставків, які відображають пишну природу країни.

PIC 26 : Le site culturel le plus visité du Maroc est... le Jardin Majorelle

Ці меблі, виготовлені вручну місцевими майстрами, вирізняються гарним малюнком, геометричними візерунками та природними формами, використовуються для декорування кімнат, холів та коридорів культурно-етнографічних центрів.

Великі вікна: культурні та етнографічні центри Марокко характеризуються великими вікнами, які природно освітлюють будівлі та дозволяють відвідувачам споглядати чудовий ландшафт.

Стіни та ворота: культурні та етнографічні центри Марокко оточені стінами та воротами. Ці стіни та двері мають ісламські візерунки та геометричні візерунки, а їх дизайн відображає давні марокканські традиції.

РИС 27 : Chella, porte reliant lamosquée et la *medersa* (Coll.Michel Terrasse).

РИС 28 : Chella, porte reliant la mosquée et la *medersa* (Cliché de Khalid Ben-Srhir).

Сучасні культурно-етнографічні центри в Марокко характеризуються кількома характеристиками, серед яких:

- Сучасний дизайн: центри характеризуються сучасним та інноваційним дизайном, який поєднує традиційний і сучасний стилі та сприяє взаємодії з відвідувачами через виставки та культурні заходи.

Новітні технології: Центри використовують сучасні технології для представлення культурних виставок і заходів, а також включають сучасне обладнання для полегшення адміністративних та організаційних операцій.

Комфортне середовище: центри зацікавлені у створенні комфортного та відповідного середовища для відвідувачів, оскільки вони використовують сучасний дизайн у дизайні меблів та інтер'єру, що робить його привабливим та комфортним місцем для відвідувачів.

- Різноманітні програми та заходи: Центри характеризуються наданням різноманітних культурних програм та заходів, включаючи мистецькі та театральні вистави, культурні та освітні заходи, майстер-

класи та виставки.

- Взаємодія та спілкування: центри прагнуть створити інтерактивне середовище для відвідувачів, яке дозволить їм взаємодіяти з виставками та культурними заходами, а також навчати відвідувачів марокканській культурній спадщині та мотивувати їх цікавитися нею.

Ці характеристики поєднують збереження культурної та історичної спадщини та її оновлення сучасним та інноваційним способом, забезпечуючи культурне середовище, яке полегшує доступ до інформації та підвищує культурну обізнаність громади.

Висновки по розділу 2

В результате исследования было выявлено, что архитектурное решение культурно-этнографических центров Марокко находится под влиянием как мировых инновационных тенденций, так и национальных исторических традиций. Но следует отметить стандартный подход к формированию планировочной структуры зданий в разных регионах страны.

РОЗДІЛ 3: Моделі формування культурно-етнографічного центру.

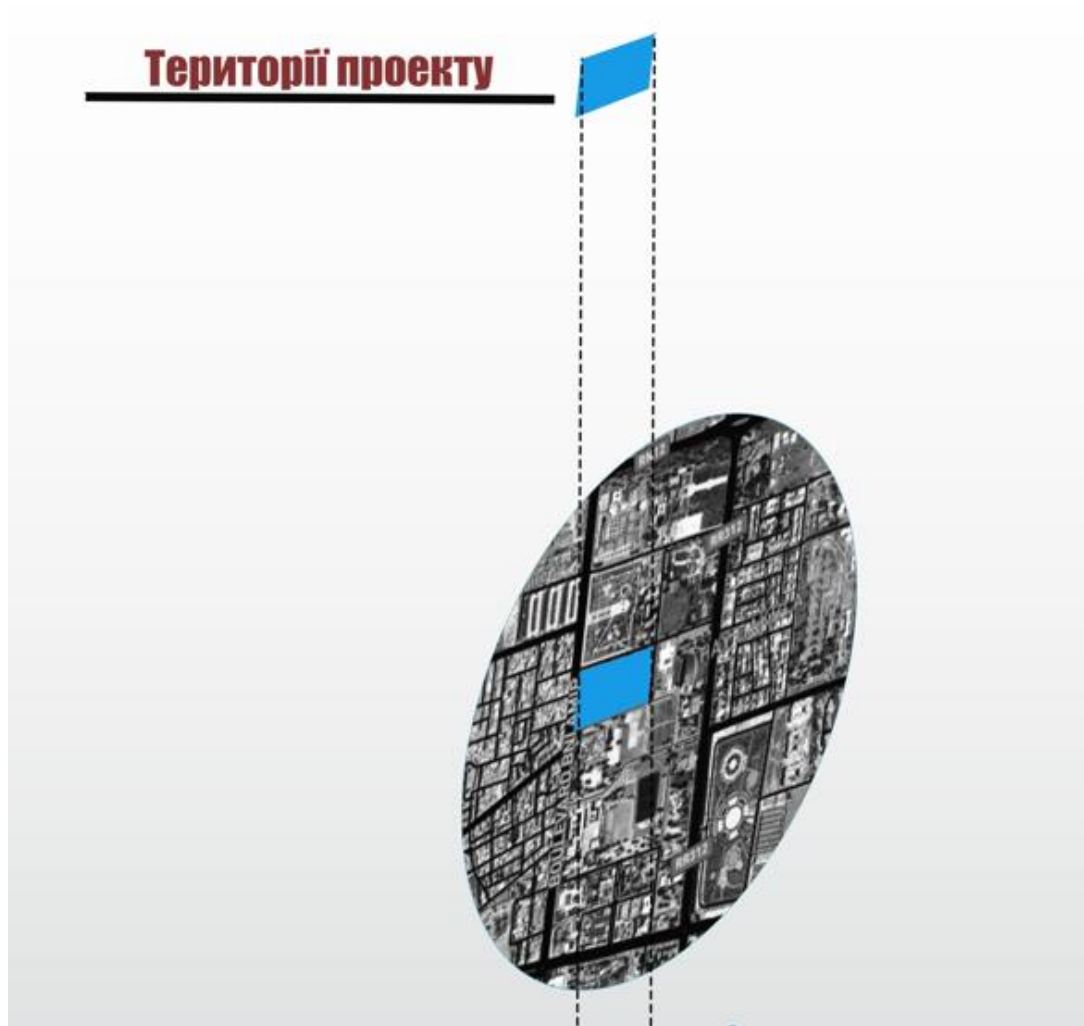
3.1. Містобудівний аналіз території для проєктування культурно-етнографічного центру (на прикладі міста Хурібга).

Вибір ділянки

Тоді мій вибір ділянки обумовлений її вдалим місцем розташування в місті та зручністю доступу до неї, крім того, наявністю декількох типів необхідних роз'ємів, які ведуть до неї, що полегшує процес доступу до неї жителям та гостям.

Центр об'їзду розташований на передній частині вулиці Бані Омайр, на півночі – парк Бані Омайр, на півдні – середня школа Мулай Рашид, а на сході – муніципальний басейн.

Аналіз національних та міжнародних проектів допоміг нам створити а проект, який використовуватиме ресурси міста та задовольнятиме різноманітні потреби жителів.

Наш культурний центр багато в чому допоможе місту, але він збільшить культурну частку міста, а також покращить економічну ситуацію, створенням робочих місць, залученням туристів, а також соціологічним станом та психології мешканців міста.

Визначення проекту :

[Це проект, по-перше, для демонстрації культурної та мистецької спадщини країни у захоплюючий і красивий спосіб, який приваблює інших і забезпечує психологічний комфорт і відповідне середовище для діяльності, а по-друге, проект для роботи та розваг. Цей проект спирається на суміш культури та розваг, щоб зняти напругу. Він також розвиває культуру марокканської спільноти в елегантному та інтелектуальному стилі.

Важливість проекту :

Марокко — багатокультурна країна, повна різних типів, кольорів, культур і цивілізацій, але їй бракує спеціалізованого центру, який би спонсорував і розвивав мистецьку діяльність для різних вікових груп і створював відповідне робоче середовище, в якому вони могли б практикувати свою роботу та діяльність під наглядом спеціалістів.

Цілі проекту:

Загальні цілі

- 1- Проект спрямований на створення привабливої культурної, туристичної та рекреаційної зони, через яку відвідувач познайомиться з
- 2- Ознайомлення світу з культурою цього суспільства та її важливістю від давніх часів до нашого часу.
- 3- Підвищення мистецької культурної обізнаності.

Архітектурні цілі:

Встановлення чіткого орієнтиру в країні.

Проявляйте креативність і залучайте інших.

Представляємо сучасну архітектуру, таку як розумна архітектура

культурні цілі:

Знайомство з марокканською культурою як для туристів, так і для жителів країни

Знайомство громадян з іноземними культурами шляхом демонстрації міжнародних творів мистецтва

Причини вибору проекту:

Відсутність хороших культурних центрів зі стандартними характеристиками

Нехтування культурою та її вимирання в наш час, особливо нових поколінь
Допомагати людям добре знати культуру країни.

➤ Проблематика проекту

Учитывая, что город Хурибга характеризуется культурной деятельностью, разнообразием и открытостью, а также многими наиболее известными культурными событиями. Туристические направления в Хурибге, Марокко, славятся сохранением французских колониальных зданий, включая бассейны и сады, и они также богаты природными фосфатами в больших количествах. Кроме того, в городе не так много культурных центров, поэтому я решил поработать над проектом культурного центра, который включает в себя множество мероприятий.

➤ . Основное видение проекта

Что? Основная идея состоит в том, чтобы сделать пользователя приоритетом номер один при разработке, поэтому общая тема — это день в жизни пользователя.

Почему? Способствовать созданию новой жилой среды, соответствующей культурному наследию и справедливому распределению

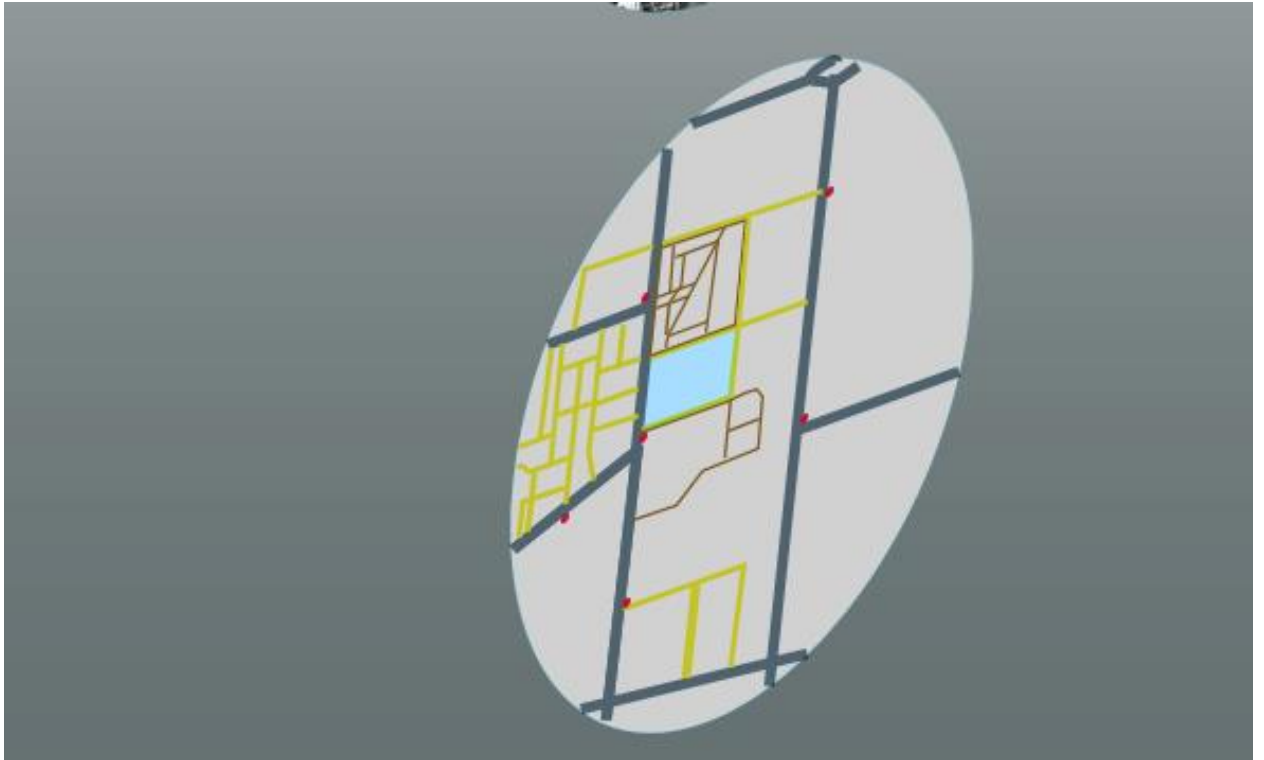
Как? Применяя новые принципы урбанизма и изучая разного рода пользователей, приходящих на проект

Фотофіксація проекту :

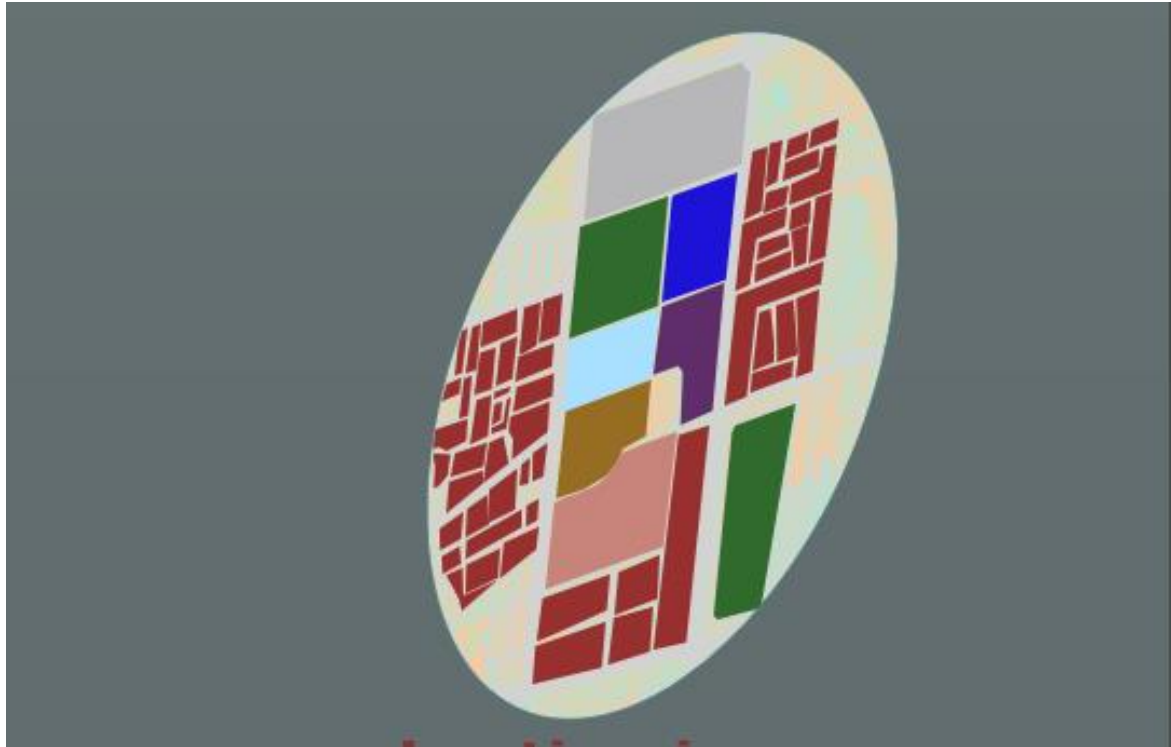

3.1.1. Схема транспортного пішохідного руху.

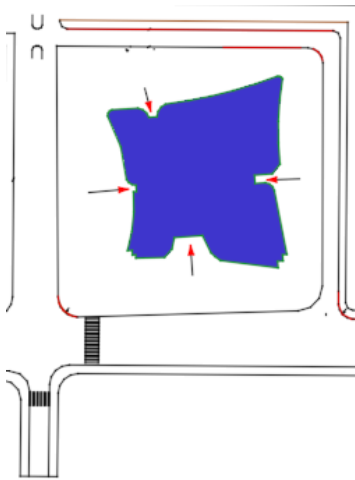
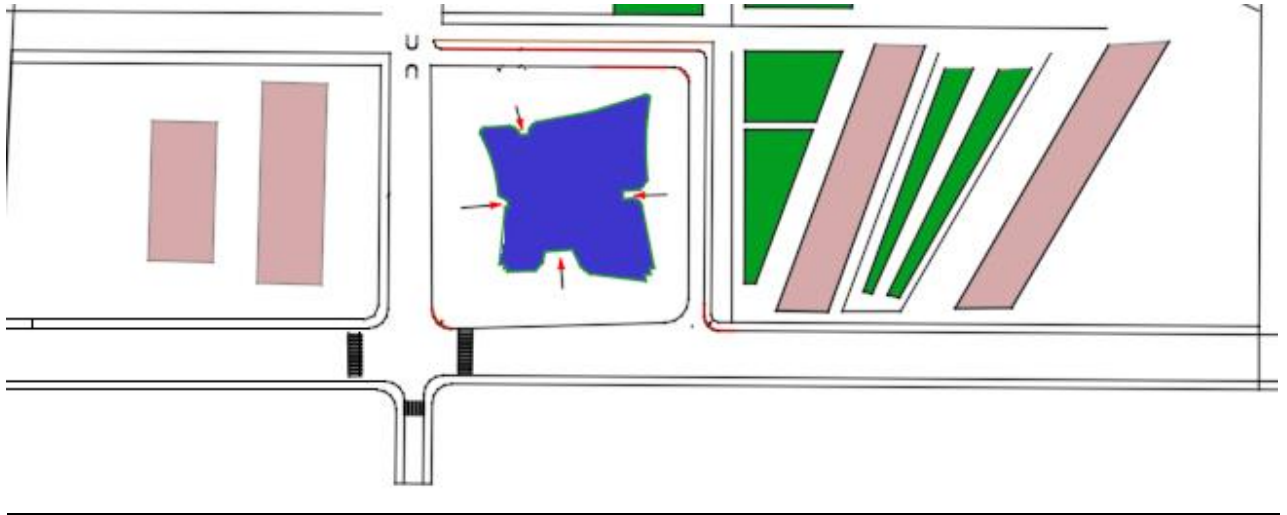

3.1.2. Схема композиційно-просторового аналізу території щодо виявлення існуючих архітектурних акцентів і домінант.

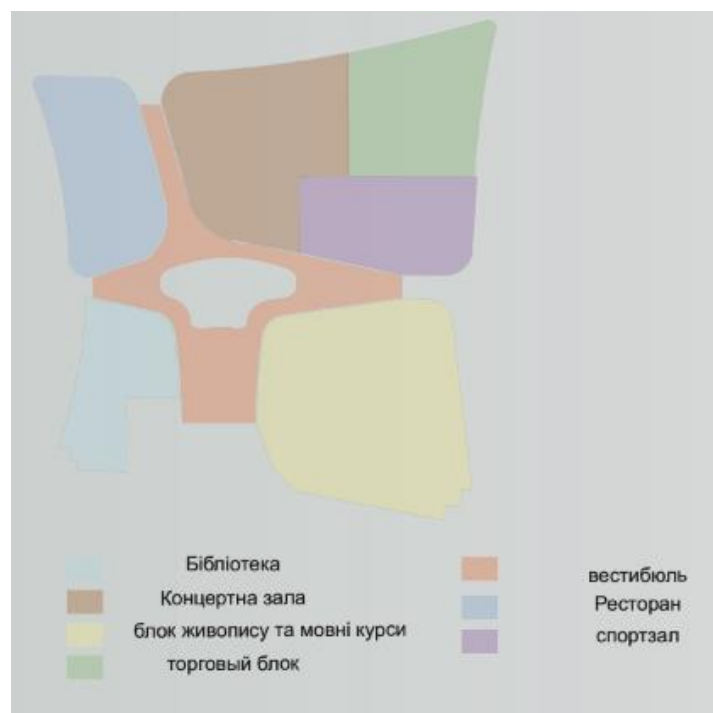
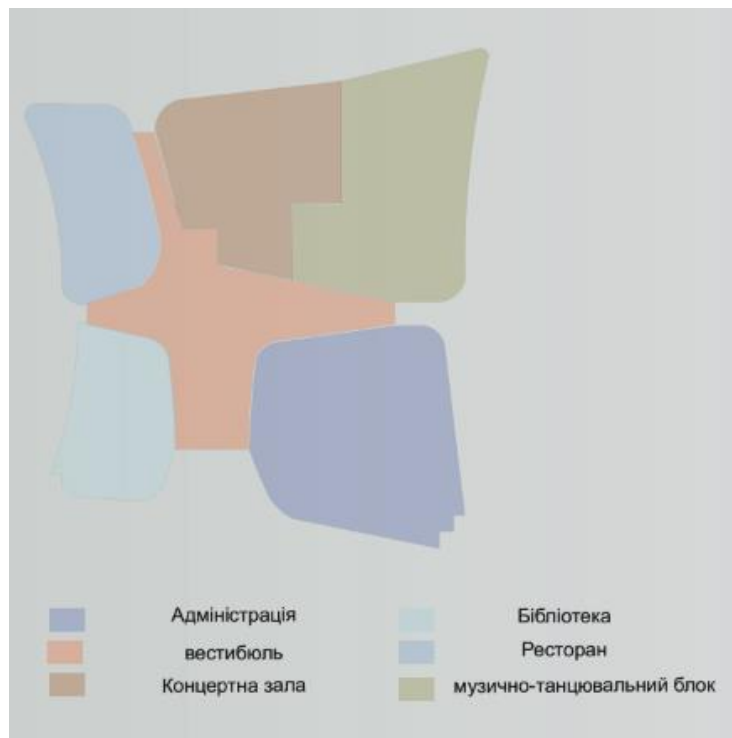

	Проект парку Ле Нассім		Громадський басейн
	Житлові будинки		Середня школа Алмоахадес
	Національна школа прикладних наук		
	ISGI ISTA ХУРИБГА		
	Муніципальний стадіон		

3.2. Концептуальна модель формотворення культурно-етнографічного центру на обраній території.

3.3 Модель функціональної та планувальної організації культурно-етнографічного центру.

3.4. Модель конструктивного устрою культурно-етнографічного центру.

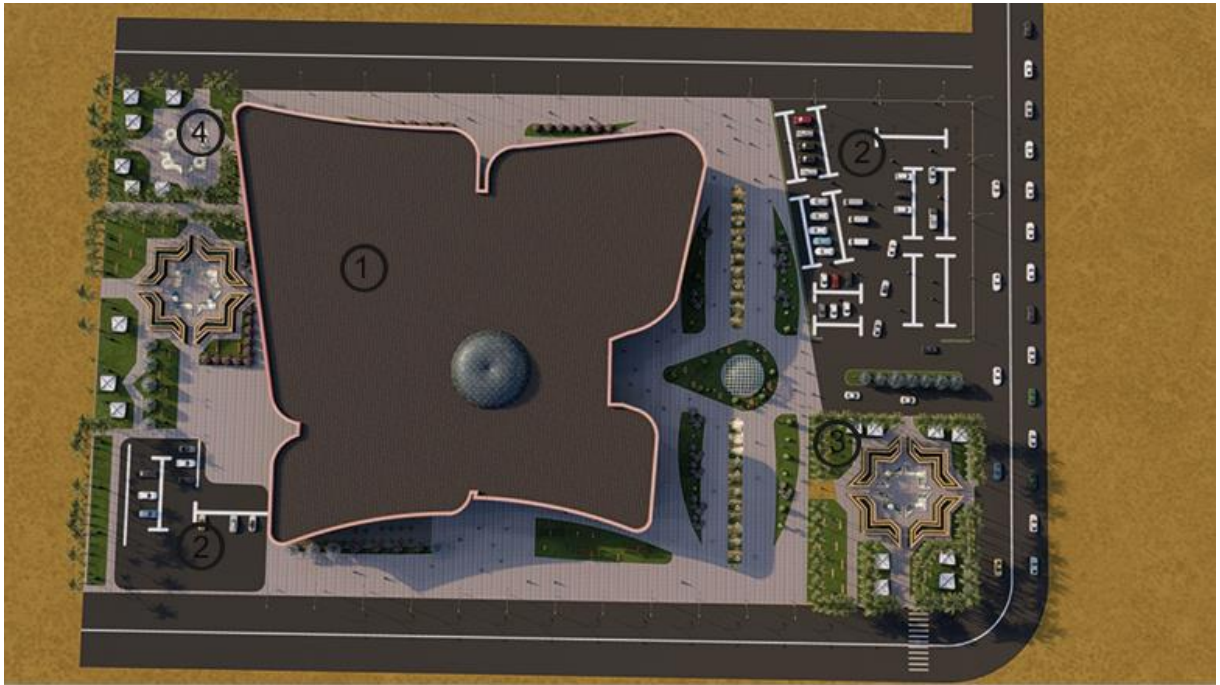

3.5. Модель організації генерального плану культурно-етнографічного центру.

①	КУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТР	③	ЗЕЛЕНА ПОКРІВЛЯ
②	ПАРКОВКА	④	ФОНТАН

Список літератури

1. Режим доступу: <http://www.cnrtl.fr>
2. ШОЙ, Франсуаза. «АЛЛЕГОРІЯ СПАДЩИНИ», видання на порозі 27, вулиця Якоба, Париж VIe, P09-10
3. Афіньська хартія відновлення історичних пам'яток була прийнята на Першому конгресі Інтернаціонал архітекторів і техніків історичних пам'яток, Афіни 1931.
4. Антрополог, аспірант Школи передових досліджень соціальних наук (EHESS)
5. Бортолотто К'яра, «Спадщина нематеріального згідно з ЮНЕСКО» Резюме повідомлення, на зустрічі радників з етнології та регіональних етнологів, червень 2006 р.
6. ЮНЕСКО, Конвенція про охорону нематеріальної культурної спадщини, 32-га сесія, Париж, жовтень 2003 р.
7. ЮНЕСКО, 17 сесія.
8. Режим доступу: <https://fr.wikipedia.org/wiki/Ethnographie>, Sierk Ybema, Dvora Yanow, Harry Wels and Frans H. Kamsteeg, Organizational ethnography: studying the complexities of daily life, SAGE, 2009, 306 p. (ISBN 978-1-4462-4818-8, 1446248186 і 9781446278925, OCLC 758387620)
9. Prolusio scholastica qua Sueviae veteris per temporum periodos descriptae primae lineae, ad supplendum Speneri notitiam Germaniae, Nördlingen, Karl Gottlob Beck 1767.
10. Проект наукових товариств, дані для товариств, заснованих у 1810–1839 роках
11. Термін «примітивний», безперечно, не здається захищеним від плутанини, пов'язаної з його етимологією, яка відображає момент у науці та історії ідей, де домінував застарілий еволюціонізм. Навіть якщо було написано, що «примітивний народ не є відсталим або відсталим народом» (Клод Леві-Строс, Anthropologie structurale, 1958, стор. 114), краще (з етичної точки зору як епістемологічної) відкинути термін до музею. Цей культуралістичний підхід справді широко критикується етнологічною

спільнотою сьогодні, тому що, якщо він може бути корисним з політичної точки зору, він є науково необґрунтованим, і це визначення не ґрунтується на жодній соціологічній чи історичній реальності. Сьогодні ми інколи частіше говоримо про корінне чи корінне населення, навіть якщо ці терміни також містять етноцентричне бачення.

12. Режим доступу; https://fr.wikipedia.org/wiki/Centre_culturel (французькою)

13. Режим доступу; https://fr.wikipedia.org/wiki/Histoire_des_Verb%C3%A8res (французькою)

14. Режим доступу: Raddato, C. (2022, 13 грудня). Відкриваючи римське Марокко [Exploring Roman Morocco]. (Б. Етьєв-Картрайт, перекладач). Енциклопедія всесвітньої історії. Витяг із <https://www.worldhistory.org/trans/fr/2-2129/a-la-decouverte-du-maroc-romain/> (французькою мовою)

15. Книга «Історія Марокко» Данієля Ріве, опублікована Fayard у 2008 році.

16. Режим доступу: <https://journals.openedition.org/mimmo/2466> (франц.)

17. Режим доступу: <https://whc.unesco.org/fr/list/1401/> (франц.)

18. Доступ: : <https://ich.unesco.org/fr/artisanat-traditionnel-00057#:~:text=Les%20savoir%2Dfaire%20que%20suppose,solide%20ou%20une%20couverture%20%C3%A9paisse..> (французькою)

19. «П'єр Берже-Ів Сен-Лоран продає на аукціоні свою колекцію марокканського мистецтва в Марракеші», Телькель, 16 вересня 2015 (читати онлайн [архів])

20. Доступ: : https://fr.wikipedia.org/wiki/Mus%C3%A9_Yves-Saint-Laurent_de_Marrakech (французькою мовою)

21. Інтерв'ю Саїда Буфтасса 16 вересня 2018 р.

22. Адам, А., Культурна політика в Марокко, р1-22, 1973, Режим доступу: http://aan.mmsh.univ-aix.fr/Pdf/AAN-1973-12_43.pdf.

23. Режим доступу: <https://www.medias24.com/CULTURE-LOISIRS/150191-Le-Maroc-lance-une-strategie-culturelle-qui-rompt-avec-les->

visions-folklorisantes.html (фр.)

24.Хаміді,Л,. ПРОЕКТ РОЗВИТКУ ДОЛИНИ БУРЕГРЕГ: СОЦІАЛЬНИЙ ПРОЕКТ? Зосередьтеся на популяції рибалок, торговців рибою та баркасирів. Політех Тур, 2011.

25.Хаміді,Л,. ПРОЕКТ РОЗВИТКУ ДОЛИНИ БУРЕГРЕГ: СОЦІАЛЬНИЙ ПРОЕКТ? Зосередьтеся на популяції рибалок, торговців рибою та баркасирів. Політех Тур, 2011.

26. МАТТІ, Лоран. Ландшафтники. Етнографія міського проекту. Географічні відомості, 2013, вип. 77, № 1, стор. 6-24.

27. ПОНСЕЛЕ, Лео. Етнографія та аналіз світових систем. Антропологіка, 2001, стор. 43-69.

28. Абун-Наср, Джаміль. Історія Магрибу в ісламський період. Кембридж: Cambridge University Press, 1987.

29. Доступ: <http://berlogos.ru/work/musulmanskij-kulturnyj-centr-dachang-v-kitae/>

30. Доступ: https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A6%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%80_%D0%93%D0%B5%D0%B9%D0%B4%D0%B0%D1%80%D0%B0_%D0%90%D0%BB%D0%B8%D0%B5%D0%B2%D0%B0

"Особенности формирования культурно-этнографических центров Марокко"

Рисунок 1. Система связей районов на территории формирования культурно-этнографических центров

1.1. Система связей районов на территории формирования культурно-этнографических центров

1.2. Система связей районов на территории формирования культурно-этнографических центров

1.3. Система связей районов на территории формирования культурно-этнографических центров

Рисунок 2. Структурные основы формирования этнокультурных центров

2.1. Структурные основы формирования этнокультурных центров

2.2. Структурные основы формирования этнокультурных центров

2.3. Структурные основы формирования этнокультурных центров

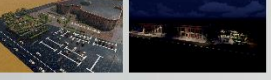
Районный центр № 108

Районный центр № 109

Рисунок 3. Модель формирования культурно-этнографического центра

Модель формирования культурно-этнографического центра

Формирование этнокультурного центра

СЛУЖБА СТ. ПРОЕКТИРОВАНИЯ И КОНСТРУКТИВ. ПРОЕКТИРОВАНИЯ